

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ศึกษาคือ เกษตรกรที่ประกอบอาชีพกรีดยางพาราในเขตพื้นที่ โดยแบบสอบถามจะใช้วิธีการคำนวณหาสัดส่วนจำนวนประชากรตัวอย่าง ด้วยวิธีการของ Taro Yamane โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ 95 % โดยสัดส่วนประชากรผู้ปลูกยางแบ่งเป็น 5 ตำบล โดยพื้นที่ปลูกยางที่สามารถเปิดกรีดเพื่อจำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของอำเภอรัตนวาปีมีทั้งสิ้น 10,018 ไร่ โดยแบ่งเป็นสวนยางพาราขนาดกลาง 15-25 ไร่ต่อครัวเรือน สวนยางพาราขนาดเล็กคือ 5-15 ไร่ต่อครัวเรือน เฉลี่ยแล้วเท่ากับ 90 % ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ 9,016 ไร่ ส่วนสวนขนาดใหญ่ที่มีขนาดมากกว่า 25 ไร่ต่อครัวเรือนนั้นมีเพียงแค่ 10 % ประมาณ 1,002 ไร่ และค่าเฉลี่ยพื้นที่ปลูกยางต่อครัวเรือนคือประมาณ 15 ไร่ต่อครัวเรือน (ที่มา: ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอรัตนวาปี)

จากข้อมูลทำให้ทราบว่าขนาดของพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นสวนยางพาราขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็นสองชุด เพื่อสอบถามเกษตรกรที่มีสวนยางพารากลาง และขนาดเล็กเท่านั้น โดยจะเฉลี่ยการเก็บแบบสอบถามตามตำบลดังนี้

- ตำบลรัตนวาปี มีพื้นที่เปิดกรีดทั้งหมด 1,609 ไร่ คิดเป็น 16 %
- ตำบลพระบาทนาสิงห์ มีพื้นที่เปิดกรีดทั้งหมด 4,570 ไร่ คิดเป็น 46 %
- ตำบลนาทับไส มีพื้นที่เปิดกรีดทั้งหมด 3,118 ไร่ คิดเป็น 31 %
- ตำบลโพนแพง มีพื้นที่เปิดกรีดทั้งหมด 486 ไร่ คิดเป็น 5 %
- ตำบลบ้านด่อน มีพื้นที่ทั้งหมด 235 ไร่ คิดเป็น 2 %

จากพื้นที่ทั้งหมด สวนยางพารากลางและขนาดเล็กมีพื้นที่ประมาณ 9,016 ไร่ และเปิดกรีดเพื่อขายยางพาราในรูปแบบยางก้อนถ้วย มีประมาณ 95 % หรือประมาณ 8,565.2 ไร่ จำนวนพื้นที่กรีดยางก้อนถ้วยต่อครัวเรือนโดยเฉลี่ยประมาณ 15 ไร่ต่อครัวเรือน หรือประมาณ 601 ครัวเรือน คือประชากรทั้งหมด จากสูตรการคำนวณหาจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จะได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมดคือ 240 ตัวอย่าง

จะใช้จำนวนแบบสอบถามจำนวน 240 ชุด จากจำนวนเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในรูปแบบยางพารา ก้อนถ้วยทั้งหมดประมาณ 601 ครัวเรือน โดยจะแบ่งตามสัดส่วนพื้นที่ปลูกยางพาราที่สามารถกรีดยาง และจำหน่ายได้ตามตำบลดังนี้

- ตำบลรัตนวาปี มีพื้นที่เปิดกรีดยางเป็น 16 % เก็บแบบสอบถามจำนวน 37 ชุด
- ตำบลพระบาทนาสิงห์ มีพื้นที่เปิดกรีดยางเป็น 46 % เก็บแบบสอบถามจำนวน 111 ชุด
- ตำบลนาทับไฮ มีพื้นที่เปิดกรีดยางเป็น 31 % เก็บแบบสอบถามจำนวน 75 ชุด
- ตำบลโพนแพง มีพื้นที่เปิดกรีดยางเป็น 5 % เก็บแบบสอบถามจำนวน 12 ชุด
- ตำบลบ้านด่อน มีพื้นที่เปิดกรีดยางเป็น 2 % เก็บแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด

จากข้อมูลทั้ง 5 ตำบล เมื่อแบ่งสัดส่วนความเหมาะสม จากพื้นที่ทั้งหมด และแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ สวนยางพาราขนาดกลาง 15-25 ไร่ต่อครัวเรือน 120 ชุด สวนยางพารา ขนาดเล็ก 5-15 ไร่ต่อครัวเรือน 120 ชุด โดยในการเก็บข้อมูลจะใช้การแบ่งจำนวนแบบสอบถามออกเป็นตำบลตามพื้นที่ที่มีการกรีดยางพาราก่อนถ้วย และแบ่งเป็น 2 ชุด ทั้งสวนยางพาราขนาดกลางและขนาดเล็กในอัตราส่วน 50 : 50 เพื่อให้เกิดการกระจายของข้อมูลในระดับอำเภออย่างแท้จริง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็นลักษณะข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตในการผลิตยางพาราก่อนถ้วย โดยใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ได้แก่ อายุ อาชีพหลักก่อนทำการผลิตยางก่อนถ้วย มูลเหตุในการเลือกผลิตยางพาราก่อนถ้วย

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการผลิตยางพาราแบบยางก้อนถ้วย ทั้งที่เป็นต้นทุนผันแปร และ ต้นทุนคงที่

ต้นทุนคงที่ ได้แก่

- ค่าที่ดิน
- ค่าอุปกรณ์การเกษตร (ถ้วยใส่น้ำยาง ลวด ลื่นบังคับทางน้ำยาง)
- ค่ายานพาหนะ
- ค่าอุปกรณ์การเก็บเกี่ยว (มีดกรีดยาง)

ต้นทุนผันแปร ได้แก่

- ค่าจ้างแรงงาน (เตรียมปลูก ใส่น้ำ ปั่นสารเคมี ขนส่ง)
- ค่าน้ำมัน
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต (ต้นกล้าข่างพารา ปุ๋ย น้ำกรดฟอร์มิค)
- ค่าจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (กระสอบบรรจุยกก่อนด้วย)
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ส่วนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์เกษตรกรถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการผลิตข่างพาราแบบยกก่อนด้วย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานของรัฐ คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย และสำนักงานเกษตรอำเภอรัตนวาปี ซึ่งหน่วยงานนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปลูกข่างพาราในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย

3.3 วิธีการศึกษาวิจัย

แยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษามูลเหตุในการผลิตข่างพาราในรูปแบบยกก่อนด้วย ของเกษตรกรในอำเภอรัตนวาปี

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามจากการเกษตรกรผู้ผลิตข่างพาราในเขตพื้นที่อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยนำเสนอเป็นตารางแจกแจงความถี่ อัตราร้อยละ แสดงเป็นตารางในการอธิบายเพื่อให้ทราบถึงมูลเหตุในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการผลิตข่างพาราในรูปแบบยกก่อนด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตข่างพาราแบบยกก่อนด้วย ในเขตพื้นที่อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) การวิเคราะห์โดยวิธีคิดลด (discount method) ซึ่งในทางปฏิบัติมีอยู่ 4 วิธี คือ การหามูลค่าปัจจุบัน (net present value :NPV) การหาอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (internal rate of return : IRR) การหาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (benefit cost ratio : B/C ratio) การวิเคราะห์ตามวิธีการแบบคิดลด และระยะเวลาคืนทุนของการลงทุน (payback period : PB) จะเริ่มจากการคาด คำนวณกระแสการไหลเงินสดของ

โครงการ ซึ่งเป็นการคาดคะเนจากงบต่างๆที่แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนและแหล่งใช้ไปของเงินทุน ได้แก่ กระแสเงินสดรับหรือผลได้ กระแสเงินสดจ่ายหรือต้นทุน และกระแสเงินสดสุทธิโดยเป็นการวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยทำการศึกษาค่าเฉลี่ยของต้นทุนที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม เพื่อมาคำนวณค่าเฉลี่ยต้นทุนที่ได้ต่อไร่ รวมถึงต้นทุนรวมที่เกิดขึ้นจริงจากการผลิตยางพาราในรูปแบบยางพาราก้อนถ้วย ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวจะพิจารณาร่วมกับข้อมูลของค่าเสียโอกาส ในรูปของอัตราส่วนลด (discount rate) ด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการปลูก การดูแลรักษาต้นยาง และการผลิตยางพารายางพาราในรูปแบบยางก้อนถ้วย รวมไปถึงความต้องการต่างๆของเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในเขตพื้นที่อำเภอรัตนวาปี

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนนี้คือการศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกร ในแต่ละด้าน ได้แก่ ประเด็นเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นกับต้นยางพารา ประเด็นด้านราคายางพารา ประเด็นด้านการผลิต และประเด็นด้านการส่งเสริม โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

โดยทำการเก็บข้อมูลแต่ละปัจจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการจัดเรียงคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาจากมาก ไปถึง น้อย และทำการแปลความหมายของระดับคะแนน โดยยึดหลักเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	คะแนน
2.50 -3.00	มาก
1.50 – 2.49	ปานกลาง
1.00 – 1.49	น้อย